

iforgaars henimod Forhandlingernes Slutning betegne Udvalgets Fleertalsforslag til S. 23 og den Institution med Raldsmænd, som der ved skulde kaldes tilside, som en ganske særdeles uheldig Stabning. Jeg troer at det er tværtimod en temmelig heldig Stabning. For det Første har den efter min Formening et aabent og ærligt Ansigt, og det er allerede et stort Gode. Dernæst forekommer det mig ogsaa, at den i det Hele taget er ret godt bygget. Et permanent Kollegium af Raldsmænd har det Fortrin for det, der vælges for hver enkelt Leilighed, at der ved et saadant, der vælges, naar et Rald er blevet ledigt, let kommer til at gjøre sig private Grunde og Rænker gjældende, idet Menigheden allerede da kender en Deel af Ansøgerne, medens dette ikke her er Tilfældet. Den ærede Landstingsmand meente rigtigt nok, at disse Valg af Raldsmænd vilde blive overmaade tankeløse, naar man kun skulde vælge 7 Mænd, om hvem det ikke var givet eller sikkert, at de vilde faae Indflydelse paa Præstevalget, hvorimod der kun var en Mulighed for at det vilde skee; men jeg vilde virkelig glæde mig, hvis der vilde blive en saadan Interesse for alle de øvrige Valg, f. Ex. for Valgene til Sogneforstanderskaberne, til Landstingsvalgmandene osv., i vore Landskysogne, som jeg er overbevist om at der vil blive med Hensyn til et saadant Valg, og jeg troer ikke blot, at der forholdsviis vil blive Mange, som ville møde ved dette Valg, men ogsaa, at det vil blive foretaget med stor Omhu. Det er baade af den ærede Landstingsmand og fra andre Sider gjort gjældende, at en Bestemmelse som denne stemmer ikke med og ikke har Noget at gjøre i en Lov som denne. Jeg skulde troe, at det Mødsatte er Tilfældet, at den har overmaade meget med den at gjøre, og jeg skulde endogfaa troe, at den er meget nødvendig, dersom ellers virkelig Menighedsraads-Institutionen skulde blive til det Gode; thi kun ved en saadan Bestemmelse som denne opnaaer man, at Afgjørelsen af, om der skal være Menighedsraad eller ikke bliver virkelig frivillig, og kun derved opnaaer man, at det rette Hensyn ved denne Afgjørelse kommer frem. Det kan kun lidt nytte, at man har en Paragraph, som paa Papiret siger, at Menighedsraads Oprettelse skal være fri-

villig, naar man saa i den samme Lov har en anden Paragraph, der drager og loffer og saa at sige driver Menighederne hen til at oprette saadanne Raad. Det egentlige rette Hensyn — derom maae vi vel alle være enige — det rette Hensyn, der skal gjøre sig gjældende ved dette Spørgsmaal, om man vil have Menighedsraad eller ikke, er det, om saadanne Menighedsraad kunne antages at ville vække, fremme og styrke et kristeligt Liv i Menighederne; men det er ikke dette Hensyn, der her vil blive Tale om. Om dette Hensyn end synes at maatte komme med i Betragtningen ved Spørgsmaalet om Præstevalg, ligger det dog i grunden udenfor det. Det er ikke det Hensyn, som bestemmer Majoriteten i de fleste Menigheder med Hensyn til Præstevalgene; men det er ganske andre Hensyn, det er den Magt og den Myndighed, som derved tillægges dem, og det er det, at de kunne vente at faae en Præst efter deres eget Hoved, selv om denne Præst kun er lidet stiftet til at vække, styrke og fremme et kristeligt Liv. Derimod har det glædet mig, at den nævnte ærede Landstingsmand har udtalt sig, saavidt jeg forstod ham, for Udvalgets Fleertals Forslag, som principalt gaaer ud paa, at hele Paragraphen udgaaer. Jeg vilde ogsaa ansee det for den heldigste Afgjørelse, idet man derved kommer bort fra de Vanstueligheder, jeg har paaapeget med Hensyn til de Tilskøttere, som man ved en saadan Paragraph vil opstille med Hensyn til Oprettelsen af Menighedsraad, og man tillige undgaaer de uheldige Følger, som jeg troer i mange Tilfælde vilde flyde af at lægge Raldsretten eller Indflydelsen paa Præstevalget i Menighedens Haand. Det gaaer med denne Paragraph, som det efter min Formening gaaer med den hele Lov. Det er en god Hensigt man har — det er jeg fuldkommen overbevist om — man vil organisere Folkekirken eller begynde dens Organisation, man vil organisere Menighederne, man vil skaffe dem en Repræsentation; men — det Resultat, man opnaaer, vil vistnok blive et ganske andet end det, man tilsigter: man vil opnaae at organisere den i det Hele taget sløve og ligegyldige Majoritet i Menighederne, man vil væbne den til Kamp imod og til Undertrykkelse af den troende Minoritet i Menig-